

"ש" בערבית. (משפט صِفَة – "הסופה העיפה את ה'אשר").

7. כללי כתיבת ההמזה (ע)

- (א) בתחילת מילה- תמיד על כסא של אליף ← א.
(ב) בסוף מילה- לפי תנועת האות שלפניה. (למשל קרא- קְרִי).
(ג) באמצע מילה- חוק "איחולי": כסא ההמזה נקבע לאחר "מלחמה" בין תנועת ההמזה עצמה לבין תנועת האות שלפניה. (למשל אֶסְרָאֵל ← תנועת הכסרה גוברת על הפתחה ← אֶסְרָאֵל).
* יוצא דופן: המזה מעופפת באמצע מילה כאשר: 1. ההמזה עצמה מנוקדת בפתחה
2. לפניה יש אות שותקת.
(למשל: ג'אֵנִי- גַאֵנִי).

8. תופעות מיוחדות של בניין 8

- (בדומה לתופעות של בניין "התפעל" בעברית):
(א) אם פה"פ היא צ/ז, תהפוך ה ת של בניין 8 ל ט.
(ב) אם פה"פ היא ז, תהפוך ה ת של בניין 8 ל ד.
(ג) אם פה"פ היא ט/ז/ד, ה ת של בניין 8 "תיבלע" בתוך פה"פ ואילו פה"פ עצמה תקבל-
(ֹ).
* יש לשים לב לפועל יוצא הדופן נצר (אגר): אִנְצָרָה ← אִנְצָרָה ← אִנְצָרָה.
לסיכום:

פה"פ	ה ת של בניין 8
צ/ז	ט
ז	ד
ט/ז/ד	ת / ט / ד / ז (בהתאמה)

9. ערך היתרון/ ערך ההפלגה

ערך היתרון: יותר מ... אִفְעַל מִן.
* אִפְעַל- קפוא בכל הגופים.

- המשקל אִפְעַל נבנה משמות במשקלים: 1. פִּעַל
2. פִּעִיל
3. פִּעַל
4. פִּעַל

אם המשקל אִפְעַל מבוסס על גזרת הכפולים: עה"פ ולה"פ יתאחדו. (למשל: הָאֵם ← אֵהֵם).
אם המשקל אִפְעַל מבוסס על גזרת ל"ו/ל"י: לה"פ הופכת ל י (למשל: עָלוּ ← אֲעָלִי).
ערך ההפלגה: הכי...
בא במבנים:

- (א) "אכבר גבר"- אִפְעַל + שם לא מיודע ביחיד.
* השם בא בצורת סומך ומנוקד בהתאם (א).
* בתרגום השם הופך מיודע.
(ב) "אחרון המוהיקנים"- אִפְעַל + שם מיודע ברבים.
* השם המיודע יכול להתייחס ליחיד או לרבים.
* השם בא בצורת סומך ומנוקד בהתאם (א).
(ג) "הדינוזאור האחרון"- שם מיודע + אִפְעַל מיודע.
* ה אִפְעַל בא בתור לוואי ומנוקד בהתאם ("מקנא" בשם).
* צורת הנקבה של אִפְעַל: פִּעֻלִי (למשל: אִוֹלִי ← אִוֹלִי).

10. ניקוד סופי של שם נמנה

מספר	צורת השם הנמנה	ניקוד סופי
3-10	רבים	- / -

וָ - / וֹ -	יחיד	11-99
וֶ - / וֹ -	יחיד	100...

11. فِعْلٌ ذُو مَفْعُولَيْنِ - פועל המצריך אחריו שני מושאים ישירים

הקטגוריות בהן יופיע **فِعْلٌ ذُو مَفْعُولَيْنِ**:

- (א) פעלים המציינים תחושה והחשבה (למשל **إِعْتَبَرَ**-החשיב את... ל..., **وَجَدَ**-מצא את... ל...)
(ב) פעלים מבניינים 2 ו-4 (למשל **أَلْبَسَ**-הלביש, **عَلَّمَ**-לימד)
(ג) פעלים המציינים מינוי, גרימה ויצירה (למשל **عَيَّنَ**-מינה את... ל..., **جَعَلَ**-הפך את... ל...)
(ד) שונות (**أَعْطَى**-נתן ל... את..., **سَأَلَ**-שאל/ ביקש את... את...).
*פעלים אלה ניתן לזהות ע"י המילון (לאחריהם יופיע "א א")
*הפיכת **ذُو مَفْعُولَيْنِ** לסביל: 1. מורידים את הנושא
2. המושא הישיר הראשון הופך לנושא
3. המושא הישיר השני נשאר כמות שהוא

12. الْمُتَى - הזוג

נושא המשפט יקבל **X** אֵן.

מושא ישיר/ נסמך/ מילה שבאה לאחר מילת יחס יקבל **X** יֵין.

לוואי "מקנא" בשם שלפניו.

*יוצאי דופן- **أَخ** (אח), **أَب** (אב), **حَم** (חם)- במילים אלה יש להוסיף **X** וֹ לפני הסימט.
(למשל **أَخَوَان**).

כאשר הזוגי משמש בתור נסמך (השם הראשון בסמיכות) או בתוספת כינוי קניין הֵן נופלת.

(אם השם הסתיים ב **X** יֵין, הוא יסתיים כעת בא **יֵי**).

*בתוספת כינוי קניין "אני" (שלי)- **أَنَا** הופך ל **X** אֵי,

X יֵין הופך ל **אֵי**.

אתם שניכם אתן שתיכן	{	أَنْتُمْ
הם שניהם הן שתיהן	{	هُمَا

*לא לשכוח את חוק הגרירה ב **هُمَا**.

שניים- **إِثْنَان** / **إِثْنَيْن**
שתיים- **إِثْنَان** / **إِثْنَيْن**

פועל בעבר- נבנה מיחיד עבר+ א. למשל: **كَتَبَا**, **كَتَبْنَا**, **كَتَبْتُمَا**. (אין פועל מיוחד למדברים- זוגי).

פועל בעתיד- נבנה מיחיד עתיד+ -**أَنَا**. למשל: **يَكْتُبَان** (הם), **تَكْتُبَان** (אתם, אתן, הן).

פועל, ציווי- נבנה מעתיד זוגי, הוספת **إِ** / **أ** בעת הצורך (בניין 1), וקיצור סיומת. למשל: **اُكْتُبَا**.

*בבניינים 2-10 ניתן לקחת את השבלונה של ציווי לנוכח/ת ולהוסיף **أ**.

כינוי הזיקה בזוגי

"אשר" לזוגי זכר- **الَّذَانِ** (כשמתייחס לנושא), **الَّذَيْنِ** (כשמתייחס לשם שמסתיים בא **X** יֵין).

"אשר" לזוגי נקבה- **الَّتَانِ** (כשמתייחס לנושא), **الَّتَيْنِ** (כשמתייחס לשם שמסתיים בא **X** יֵין).

עתיד מנצוב ועתיד מג'זום בזוגי- הֵן יורדת. (התוצאה זהה במנצוב ובמג'זום).

כינוי הרמז

(זכר) האלה- **هَذَانِ** (לנושא/ נושא שמני), **هَذَيْنِ** (ל- / - / -).

(נקבה) האלה- **هَاتَانِ** (לנושא/ נושא שמני), **هَاتَيْنِ** (ל- / - / -).

13. الْمُنْتَوِع مِنَ الصَّرْف - שמות מחוסרי תנוין

← - ُ

← - َ

← - ِ

שם מחוסר תנוין מזוהה ע"י המילון (ינוקד באות האחרונה ב-**ُ**) או בעזרת קטגוריות:

(א) ריבוי שבור בעל 4 הברות שלא מסתיים ב **ة**. (ה-**ُ** האחרונה נספרת כהברה).

למשל: **فُعَلَاء**, **أَفَاعِل**, **أَفْعَلَاء**, **مَفَاعِل**, **مَفَاعِيل**.

- ב) המשקלים אִفְעַל (למשל צבעים), فَعْلَاء, או فَعْلَان (שהנקבה שלו فَعْلَى).
- ג) שמות פרטיים: 1. שם פרטי המסתיים בֶּ. 2. שמות על משקל فُعַל. 3. שמות פרטיים הבנויים כפועל בעתיד. 4. שמות המסתיימים ב־أَن. 5. שמות ממוצא לא ערבי (כולל بَعْدَاد, بَيْرُوت, مِصْر).

14. חמשת השמות

أَخ (אח), أَب (אב), حَم (חם), ذُو (בעלים) فُو (פה).

יכולים להופיע באופן עצמאי / יכולים להופיע רק בתור נסמך (או עם כינוי קניין)

כאשר חמשת השמות באים בתור נסמך/ עם כינוי קניין, נוספת אחריהם אות התואמת את הניקוד הסופי (למשל: אח שלך- أَخُوكَ).

*"פה" לא בסמיכות/ עם כינוי קניין- فَم.

*"הפה שלי"- فِيّ.

*הנקבה של ذُو=ذات (לא שייכת לחמשת השמות), והרבים- ذُؤُونَ (=בעלים של/ קרובי משפחה).

15א. חָל- תיאור מצב

- מאפייני תיאור המצב: 1. ינוקד ב אָ.
2. לא מיודע
3. בינוני או שם תואר
4. מתאים במין ובמספר לשם שאותו הוא מתאר
- *במקרים בהם ה חָל משמש להבעת רציפות הוא לא יהיה בינוני (למשל: כתבתי את הספר פרק אחר פרק- كَتَبْتُ الْكِتَابَ فَصُلًّا فَصُلًّا).
- *לעתים לא ניתן לדעת אם ה חָל מתייחס לנושא או למושא (למשל: مَرَرْتُ بِالرَّجُلِ رَاكِبًا- עברתי על פני האיש כשהוא רץ/ כשאני רץ).

15ב. جُمْلَةٌ حَال- משפט (פסוקית) מצב

נפתח ע"י ואו الحَال.

אין לשים את ואו الحَال לפני פועל בעתיד, וכתחליף משתמשים בתיאור מצב.

דגמי משפט המצב: א) رَأَيْتُهُ وَهُوَ يَغْضَبُ- ראיתי אותו כשהוא כועס

ב) رَأَيْتُهُ وَهُوَ غَاضِبٌ- ראיתי אותו כועס

ג) رَأَيْتُهُ يَغْضَبُ- ראיתי אותו כועס

16. لَا النَّافِيَةَ لِلْجِنْس- לא השוללת את המין

משמשת להבעת שלילה במשמעות "אין", כאשר לאחריה יבוא שם עצם.

א) לאחר لَا النَّافِيَةَ יבוא נושא לא מיודע שינוקד ב X.

ב) הלוואי לנושא ינוקד ב X / X / X.

*השמות أَخ, أَب, حَم, ינוקדו ב X א לאחר لَا النَّافِيَةَ لِلْجِنْس.

*אין לחצוץ בין ה לא לבין הנושא.

17. إِنَّ وَأَخْوَاتُهَا- אַנְ וְאַחִיּוֹתֶיהָ

إِنَّ ואחיותיה: إِنَّ / أَنْ (ש), لَكِنَّ (אבל), لَعَلَّ (אולי), لَيْتَ (הלואי), كَأَنَّ (כאילו ש), إِلَّا أَنْ (אלא ש), لِأَنَّ (משום ש), غَيْرَ أَنْ (אלא ש), مَعَ أَنْ (עם זאת).

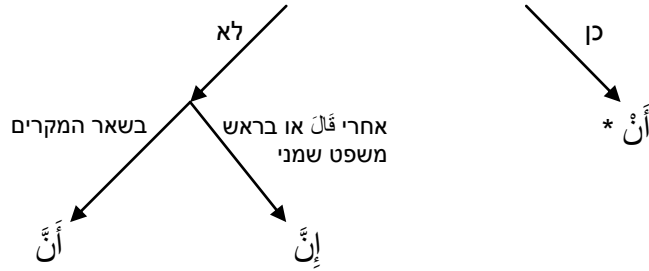
(א) אחרי إِنَّ ואחיותיה לא יבוא פועל.

(ב) إِنَّ ואחיותיה תמיד עומדות בראש משפט שמני (=משפט שנפתח בשם).

(ג) הנושא במשפט إِنَّ (=إِسْمِ إِنَّ) יבוא ביחסת נצב (א/אָ / א/אָ).

(ד) אחרי إِنَّ ואחיותיה לא יבוא כינוי גוף פרוד (כגון هِيَ), אלא כינוי גוף חבר (למשל: إِنَّهَا) השימוש ב أَنَّ / أَنْ / إِنَّ:

האם ניתן להציב אחרי הפועל העיקרי במשפט שם פועל?

*מלבד אחרי המילים ذَكَرَ (ציין/זכר), عَرَفَ (ידע/הכיר), فَكَرَّ (חשב), أَطْلَفَ (הוסיף), שלאחריהם יבוא أَنَّ.

1. אם הנושא במשפט إِنَّ מיודע, הוא יבוא בצמוד ל إِنَّ ואחריו יבוא הנושא.

2. אם הנושא במשפט إِنَّ אינו מיודע, הוא יבוא אחרי הנושא:

(א) הנושא הוא צירוף יחס

(ב) הנושא הוא هَذَاكَ (יש)

(ג) הנושא הוא פועל ← ל إِنَّ יצטרף כינוי סתמי- إِنَّهُ.

הנושא יבוא לאחר ה إِنَّ ולאחריו יבוא הנושא.

*במשפט עם כינוי סתמי הנושא לא ינוקד בא َ.

18. كَانَ وَأَخْوَاتُهَا- כאנ ואחיותיה

אחיות كَانَ: صَارَ, أَصْبَحَ, أَمْسَ, عَدَا, بَاتَ (הפך ל...), مَا زَالَ- / لَا يَزَالُ (עדיין), مَا دَامَ- / (כל עוד ש...), بَقِيَ, ضَلَّ (נשאר [במצב מסוים]), لَمْ يَعْדُ (כבר לא).

(א) كَانَ בבסיסה מתורגמת כ"קרה"/"אירע", ומתפקדת כפועל רגיל (למשל كَانَ الأَمْرُ).

(ב) كَانَ החסרה מתפקדת כאוגד. הנושא במשפט كَانَ החסרה (= خَبَرَ كَان) ינוקד ב - / - / -.

* لَيْسَ- ההפך מ كَانَ- משמשת תמיד כאוגד.

* כל האחיות נוטות כפועל ומתאימות לגוף הנושא.

19. גזרת פ"ו

(א) בבנינים 2,3,5,6 אין כל שינוי ב ו.

(ב) שלושת כללי הזהב: 1. يَ / يُ / يُ נשארים כך ("חוק הכאב").

2. يُ / يُ / يُ ← يُ

3. يُ / يُ / يُ ← ي

* יוצאי דופן: בנין 1 עתיד פעיל- ה ו השורשית נופלת.

בנין 8- ה ו השורשית נטמעת בת של בנין 8 (ונוספת - על ה ת).

* ציווי בבנין 1, ללא ה א של הציווי (כי האות הראשונה לא מנוקדת בא َ).

* בבנין 1 בגזרת פ"ו יכול להיות מצדד מסוג عَلَّة.

* פועל יוצא דופן (להתייחס לזה בניתוח)- إِتَّخَذَ שורש اخذ.

19. גזרת פ"י

כל הכללים של גזרת פ"ו, אך בגזרת פ"י, בניין 1, עתיד, פעיל, ה' השורשית לא נופלת.

20. גזרת הכפולים

(א) בניינים 2,5, ניטים על דרך השלמים.
(ב) "אחרון קובע" - כששתי האותיות הזהות (עה"פ ולה"פ) מונעות הן תתאחדנה תחת תנועת לה"פ.

(ג) לא חלה התלכדות במקרים הבאים: 1. אם עה"פ מונעת ולה"פ מנוקדת בא'.
2. כאשר יש אם קריאה בין שתי האותיות הזהות.
3. בשמות על משקל **فَعَلَ**. (כדי להבחין משמות על משקל **فَعَّل**).

ציווי בגזרת הכפולים קיים בשתי צורות: 1. נבנה מהצורה הסופית.
2. נבנה מהצורה התיאורטית.

למשל: מַדַּ - 1: **تَمَدُّدٌ** ← **تَمَدُّدٌ** ← **تَمَدُّ** (עתיד)
↓
أَمَدُّدًا!   ↓
مُدًّا! ← **مُدًّا!** (זהה לעבר סביל)

עתידי מג'זום: בגופים שלא מסתיימים בַן יופיע בשתי צורות (בדומה לציווי):
למשל: תושיט את ידך - **تَمَدُّدٌ** ← **تَمَدُّدٌ** ← **تَمَدُّ** (עתידי רגיל)

↓
لَمْ تَمَدُّدْ   ↓
لَمْ تَمَدَّ (זהה לעתידי המנוצב)

*הגופים "הם" ו"הן" יישארו כרגיל.

עתידי מנוצב: זהה לצורה השניה של העתידי המג'זום (שמסתיימת בא').

21. גזרת ע"ו+ע"י

(א) בניינים 2,3,5,6 ניטים על דרך השלמים.
(ב) כל ו או י מונעות טעונות תיקון. התיקון: עה"פ שומטת תנועתה והופכת לאם קריאה התואמת את התנועה שלפניה.
(ג) אם לפני עה"פ יש אות המנוקדת בא', אז עה"פ תעביר תנועתה אחורה ורק אז תהפוך לאם

קריאה התואמת את התנועה שלפניה.

(ד) עבר של בניין 1 (כאשר לה"פ מנוקדת בא'): :

1. אם הקוד הוא - ֹ או - ֻ פה"פ תנוקד לפי עה"פ בעתיד (חוץ מנסתר, נסתרת ונסתרים).

2. אם הקוד הוא - ֹ, פה"פ תנוקד ב - ֹ.

עה"פ בעתיד	פה"פ בעבר
ֹ-	ֹ-
ֻ-	ֻ-
ֹ-	ֹ-

(ה) אסור לשים אחרי אם קריאה סוכן, ולכן אם הקריאה תיפול לפני סוכן.

(ו) ב. פועל בניין 1- ה ו/י השורשית תהפוך להמזה על כיסא של י (ע). (למשל: **قود** ← **قائد**).

ב. פועל בניין 1 ← ע"ו: **مَفْعُول**

ע"י: **مَفْعِيل**

(ז) סביל- תנועת ה - ֹ בסביל עבר גוברת על ה - ֹ שלפניה והופכת גם אותה ל - ֹ.

(ח) במצדדים של בניינים 4 ו-10 נוספת ֶ (כ"פיצוי" על הו/י שנפלה).

ט) במצדדים של בנינים 7,8 ולעתים 1 כאשר הו השורשית מופיעה אחרי – היא תהפוך ל
 י (למשל زور ← زِيَارَة).

22. גזרת ל"ו + ל"י

לגזרה זו שייכים כל הפעלים שלה"פ שלהם היא י, ובבנינים 10-2 גם אלה שלה"פ שלהם
 היא ו.

א) "חוק הכאב" - ي / و / نשארים כך.
 "חוק החמור" - ي / نשארים כך.

ב) כל י מונעת בתנועה קצרה (מלבד ב"חוק החמור") טעונה תיקון.
 התיקון: 1. הי שומטת תנועתה.

2. הי הופכת לאם קריאה התואמת את תנועת האות שלפניה.

* י בסוף מילה שלפניה X – הי תהפוך ל"י.

ג) אם תנועת עה"פ היא X, אסור לשנותה.

ד) אם הי או הו השורשית באה לפני י שותקת או ו שותקת, היא נופלת
 (למשל: بَنُّوا ← بَنُوا ← بَنُّوا).

* יש לשים לב לתנועת עזר אם לאחר מכן מופיעה אל הידיעה.

ה) אם אחרי הי השורשית יש אליף שותקת- אין כל שינוי בי (למשל הם שניהם זרקו- رَمَيَا).
 * עבר, זוגי, נסתרות- נופלת לחלוטין הי השורשית (למשל: بَنَيْتَا ← بَنَّا ← بَنَيْتَا).

גזרת ל"י

א) עתיד מג'זם- נשמטת לחלוטין הי השורשית, פרט לגופים הן, אתן וזוגי.

ב) ציווי- נשמטת לחלוטין הי השורשית פרט לגופים אתן וזוגי.

ג) בינוני פועל בנין 1- X י ← X.
 למשל:

מיודע	לא מיודע	
أَلْقَاضِي	قَاضٍ	قُ-
أَلْقَاضِي	قَاضِيًا	قَ-
أَلْقَاضِي	قَاضٍ	قِ-

שופטת- قَاضِيَّة, שופטים- قَاضُونَ / قَاضِيْنَ, שופטות- قَاضِيَّات.

* לוואי- חוק ש"ס.

ד) בינוני פעול בנין 1- مَفْعِي. למשל: זרקו- مَرَمِي, זרוקה- مَرْمِيَّة,

זרוקים-

מיודע		לא מיודע		
6	5	6	5	
أَلْتَرَاضِي	أَلْتَرَانِي	تَرَاضٍ	تَرَانٍ	تُ-

1. לא מיודע:
 שלוש היחסות

2. מיודע:
 המחונך- أَلْوَد

مَرْمِيُونَ, זרוקות- مَرْمِيَّات.
 ה) בינוני פעול בנינים 10-2-
 סיומת – ي, קפואה בכל
 (- ي ← ي).

סיומת – ي. למשל: הילד
 المُرَبِّي,

המחונכת- المُرَبَّاة, המחונכים- المُرَبَّوْنَ.

* ב. פעול בבנינים 10-2 זהה בין ל"ו לל"י.

(ו) מצדדים: 1. בנינים 5-6:

-	تَبَّنْ	تَرَاضِ	التَّبْنِي	التَّرَاضِي
○				
-	تَبَّنِيَا	تَرَاضِيَا	التَّبْنِيَا	التَّرَاضِيَا
○				

2. בנין 2: تَفْعِيل ← تَفْعَلَة (למשל: تَرْبِيَة).

(ז) בסוף מילה- אם יש י/ו אחרי אליף שותקת, היא תהפוך ל א (למשל: إلقاء).
(ח) ה י השורשית נשאר אף היא אחרי א, או באמצע מילה אחרי אליף נחה.
* יוצא דופן: مُضَوِي ← مُضِي (חלוף זמן/ המשך, התמדה).

גזרת ל"ו

גזרה זו נוהגת בדיוק כמו גזרת ל"י בבנינים 10-2 ובבנין 1 בעבר סביל, עתיד סביל, בינוני פועל ובחלק ממשקלי המצדר.
(א) וְ נשאר כך ("חוק הכאב").
(ב) כל ו שורשית מונעת טעונה תיקון: שומטת תנועתה והופכת לאם קריאה התואמת את התנועה שלפניה.
(ג) וְ נשאר כך.
(ד) – וְ נשאר כך ("כלל ארז כורך").
(ה) במצדדים- ה ו השורשית נשאר כמות שהיא אחרי – או אליף מאריכה.
(ו) במג'זום ובציווי נוכח ה ו השורשית נופלת לחלוטין.
* ניתן להבדיל בין הגזרות ל"ו ול"י בנסתר, עבר, בנין 1: دَعَا (מסתיים ב- ל"ו), بَنَى (מסתיים ב- ל"י).
* יוצא דופן: رَضُو, 1, עבר (היה שבע רצון)- رَضِيَ (מתנהג כמו ל"י).
(ז) בינוני פעול: مَدْعُو, مَدْعُوَة, مَدْعُوُون, مَدْعُوَات.

23. מבנה مَا... מِّن... / מِّن... מِّن... (משפט זיקה הפוך)

דרך התרגום: קודם מתרגמים את מה שמופיע אחרי ה מِّن, מוסיפי "אשר", ולאחר מכן מתרגמים את מה שמופיע אחרי ה مَا (או ה מِّن).
* בתרגום לעברית יש להוסיף ה' הידיעה למה שמופיע אחרי ה מِّن, גם אם אינו מיודע.

24. כינוי מושא חבור

כינוי המושא בערבית זהים לכינויי הקניין, פרט לגוף מדבר, שבו מוסיפים נِي (כמו בעברית).
(א) בגוף הם עבר/ אתם ציווי, מפילים את ה החוצצת לפני כינוי מושא חבור. (למשל: הם כתבו אותנו- כתבוהו).
(ב) "חוק הפרה"- בגוף אתם עבר בכל הבנינים: تُمْ ← تُمُو (למשל: הרסתם אותנו- هَدَمْتُمُونَا).
(ג) בפעלים המסתיימים ב- הַי תהפוך לאלוף מאריכה כאשר מתווסף כינוי מושא חבור.

25. مَفْعُولٌ لَهَا/ لَاتِهِ- תיאור סיבה/ תכלית

מאפייני תיאור הסיבה: 1. מצדר

2. לא מיודע

3. מנוקד ב א א

למשל: האיש חלה מצער- مَرَضَ الرَّجُلُ أَسْفًا.

כאשר יש משלים לתיאור הסיבה/ התכלית:

(א) אם הפועל מצריך אחריו מושא ישיר- המשלים של תיאור הסיבה/ התכלית יבוא עם מילת היחס لِ. (למשל: הוא למד מתוך אהבה לידע- هُوَ تَعَلَّمَ حُبًّا لِلْعِلْمِ).

(ב) אם הפועל מצריך אחריו מילת יחס- מילת היחס תבוא גם אחרי תיאור הסיבה/ התכלית.

(למשל: נפגשתי עמו מתוך רצון לדבר איתו- **إِجْتَمَعْتُ مَعَهُ عَرَبَةً فِي التَّحَدُّثِ مَعَهُ**).

26. סביל סתמי

סביל סתמי הוא סביל הנבנה מפועל שמצריך אחריו מילת יחס. מאפייני הסביל הסתמי: 1. אין נושא

2. הפועל קפוא- תמיד ביחיד.

צורת הבניה: בניית פועל סביל (כרגיל) והתאמת מילת היחס לגוף המדובר.

פעלים שרצוי להכיר: **سَمَّحَ ل...** ב...- התיר/ הרשה ל... את... **أَفْرَجَ عَنْ...** שחרר את...

عَثَرَ عَلَى... מצא את... **وَقَعَ عَلَى...** חתם על...

حَكَمَ عَلَى ب... גזר על... את... **إِعْتَرَفَ ب...** הודה/ הכיר ב...

27. מَفْعُولٌ مُطْلَقٌ - מושא פנימי

- גזור משורש הפועל שלפניו ומנוקד ביחסת נצב (X / אָ / אַ).
- (א) מَفْعُولٌ مُطْلَقٌ לְتَأْكِיד - להדגשה. (למשל: قَتَلْتُهُ قَتْلًا - הרוג הרגתי אותו).
- (ב) מَفْعُولٌ مُطْلَقٌ לְنَوْع - תיאור אופן: מצדר בתוספת לוואי שם תואר. (למשל: نَمْتُ نَوْمًا عَمِيْقًا - ישנתי שינה עמוקה).
- (ג) מَفْعُولٌ مُطْلَقٌ نَائِب - ממלא מקום של המטלק. (למשל: نَمْتُ عَمِيْقًا - ישנתי עמוקות).
רצוי לדעת בע"פ:	شَخْصِيًّا - אישית	فَجَاءَ - פתאום	بِنَاتًا - באופן מוחלט
إِعْتِبَارًا מِّن - החל מ	سِرًّا - בחשאי	بِنَاءً عَلَي - בהסתמך על	
خَاصَّةً - במיוחד	تَقْرِيْبًا - בקרוב	جَدًّا - מאוד	
عَامَّةً - באופן כללי	أَبْدًا - לעולם	طَوِيْلًا - ארוכות	
نَهَائِيًّا - סופית	رَسْمِيًّا - רשמית	قَلِيْلًا - באופן מועט	
- (ד) מَفْعُولٌ مُطْلَقٌ لِّلْتَشْبِيْه - להשוואה: המצדר מופיע כנסמך ואחריו סומך. (למשל: مَشَيْتُ مَشِيَّةً اللَّيْث - הלכתי כפי שהולך אריה).
- (ה) מَفْعُولٌ مُطْلَقٌ לِّلْتَعْدِيْد - לציון מספר הפעמים של התרחשות הפעולה. (למשל: ضَرَبْتُهُ ضَرْبَيْن - הכיתי אותו שתי מכות).
- *סיומת ממששת לציון יחיד.
- *כאשר מَطْلَقٌ בא בצורת סומך הוא לא ינוקד בא / אָ / אַ.
- (למשל: הכרתי אותה מעט - عَرَفْتُهَا بَعْضَ الْمَعْرِفَةِ).

28. مَا التَّعْجِيْبَةِ - מא המביעה פליאה והתפעלות

- בניית המשפט: مَا + أَفْعَل + שם מיודע מנוקד בפתחה.
- * כינוי גוף יוצמד ל أَفْعَل (למשל: مَا أَجْمَلَنِي - מה יפה אני).
- * גזרת ע"ו במשקל أَفْعَل ניטית על דרך השלמים. ו/י שהפכה בסוף מילה ל י הופכת לאליף שותקת אם בא אחריה כינוי חבר (למשל: مَا أَعْلَاهَا).
- הבעת פליאה בעבר: مَا + كَان (קפוא) + أَفْعَل + שם מיודע מנוקד בפתחה.
- * משקל أَفْعَل נוצר רק משמות תואר במשקלים: فَاعِل, فَعِيْل, فَعِل, فَعْل.

29. تَمْيِيْز - תמיז (תיאור האבחנה)

- מאפייני התמיז: 1. שם עצם
2. לא מיודע
3. מנוקד בנצב (X / אָ / אַ)
4. שתפקידו להבהיר ביתר פירוט את אחת המילים שלפניו.

- סוגי תמיז:
- (א) ערך ההפלגה/היתרון+ שם עצם לא מיודע.
* أَكْثَر משמש לדברים שאינם מוחשיים ואילו أَكْبَر לדברים מוחשיים.
* ערך היתרון/ההפלגה לצבעים ובעלי מום יובע בעזרת תמיז בלבד.
- (ב) كَمْ (כמה)+ שם עצם לא מיודע ביחיד.
- (ג) מספר בין 11 ל-99+ שם עצם לא מיודע ביחיד.
- (ד) מידה/משקל+ שם עצם לא מיודע ביחיד.
- (ה) كَذَا وَكَذَا (כך וכך)+ שם עצם לא מיודע ביחיד.
- (ו) שונות. (למשל: جَيْشُكُمْ شَدِيْدٌ قُوَّةً - צבאכם חזק מבחינת כוח, تَمَيَّرَتْ بِأَلَدِكُمْ حَرَارَةٌ - ארצכם מתאפיינת בחום).

30. الْجُمْلَةُ الشَّرْطِيَّة - משפט התנאי

א) משפט תנאי קיים

אם... אז... : إِنْ | عَبْر/ מג'זום | عَبْر/ מג'זום | عَبْر/ מג'זום
 שְׁרָט-תנאי | جَوَاب- תשובה

מילים הגוררות משפט תנאי: مَنْ (מי ש...), أَيْ (מי ש...), مَا (מה ש...), كَيْفَمَا (כפי ש...),
 مَهْمَا (כל מה ש...).

המילים إِذَا (כאשר/ אם) ו- كَلَّمَا (בכל פעם ש...) גוררות משפט תנאי מסוג: عَبْر | عَبْر | عَبْر
 שלילה של משפט תנאי נעשית תמיד עם لَمْ + מג'זום.
 * إِذَا مَا = אם. הֲמָ אינה שוללת. (למשל: إِذَا مَا سَأَلَنِي أَجَبْتُهُ. אם הוא ישאל אותי, אענה לו).

فَا الْإِلْغَاء - פא הביטול- באה רק לפני ה جَوَاب, מבטלת בו את כל הכללים המגבילים של משפט התנאי, ומוצרכת במקרים הבאים:

1. כאשר ה-جَوَاب הוא שמני (נפתח בשם)
2. כאשר ה-جَوَاب נפתח ב فَ / سَ / سَوْفَ / لَنْ / قَل / وَل / لِ
3. כאשר ה-جَوَاب נפתח בציווי או ב لَا האיסור
4. כאשר ה-جَوَاب נפתח במילת שאלה
5. כאשר ה-جَوَاب נפתח ב لَيْسَ / لَا النَّافِيَّة.

ב) משפט תנאי בטל

לו... אז... (אין סיכוי שיתקיים): لَوْ | عَبْر | ل | عَبْر
 שְׁרָט-תנאי | جَوَاب- תשובה

↓
 لَام التَّكْثِير (ההדגשה)

שלילת משפט תנאי בטל: لَوْ | لَمْ + מג'זום | ل | מַא | عَبْر

ג) جَوَاب الْأَمْرِ - התשובה לציווי

משפט זה לא נפתח במילת תנאי: X | ציווי | מג'זום | .

31. أَعَدَدُ الْأَصْلِيِّ - המספר היסודי

1- وَاحِد (נ) وَاحِدَةٌ או أَحَد (נ) إِحْدَى ← במספרים מורכבים (למשל: 21- أَحَدٌ وَعِشْرُونَ) במשפטי שלילה (למשל: مَا رَأَيْتُ أَحَدًا).

2- اِثْنَان (נ) اِثْنَانٍ או اِثْنَيْن (נ) اِثْنَيْنِ (בהתאם ליחסה).

7- سَبْعَةٌ (נ) سَبْعٍ

8- ثَمَانِيَةٌ (נ) ثَمَانِيٍّ, לא מיודע- ثَمَانٍ

9- تِسْعَةٌ (נ) تِسْعٍ

10- عَشْرَةٌ (נ) عَشْرٍ

3- ثَلَاثَةٌ (נ) ثَلَاثٍ

4- أَرْبَعَةٌ (נ) أَرْبَعٍ

5- خَمْسَةٌ (נ) خَمْسٍ

6- سِتَّةٌ (נ) سِتٍّ

* המספרים 3-10 והשם הנמנה בנויים תמיד כסמיכות (ולכן הנסמך מיודע אוטומטית).

* אין רשמב"א במספרים.

* כדי לקבוע את השימוש בזכר/ נקבה יש לבדוק ביחיד.

* הניקוד הסופי:

3-10	רבים	◌ - (סמיכות)
11-99	יחיד	◌ -
100...	יחיד	◌ -

הדבר נקבע לפי המספר האחרון, (למשל: באו 1120 ילדים-وَاصَلَ أَلْفٌ وَمِائَةٌ وَعِشْرُونَ وَلَدًا).